

Obsah

Historický vývoj neurochirurgie	13
Zásady speciální neurochirurgické techniky	17
Mikroneurochirurgie	18
Operační přístupy	19
Krytí defektů lbi	22
Anestésie v neurochirurgii	24
Vrozené anomálie lbi a mozku	27
Rozštěpy lbi a mozku	27
Rozštěp lbi	27
Kraniální meningokéla	27
Encefalokéla	28
Odštěpená encefalokéla	29
Exencefalie	29
Arnoldova-Chiariho malformace	30
Basilární imprese	31
Dandyho-Walkerův syndrom	33
Arachnoidální cysty	33
Porencefalie	33
Kraniostenosa	33
Perinatální encefalopatie	36
Kožní sinus	36
Hydrocefalus	37
Poranění lbi a mozku	45
Otřes mozku	47
Zhmoždění mozku	49
Léčení mozkové kontuze	53
Smrt mozku	56
Stlačení mozku	57
Nitrolební krvácení	58
Epidurální krvácení	58
Subdurální krevní výron	60
Subdurální krevní výron u dětí	61
Nitromozkové krvácení	63

Subarachnoidální krvácení	63
Hygrom	63
Léčení nitrolebních krvácení	63
Expansivně se chovající malacie	64
Maligní edém mozku	65
Zlomeniny lbi	65
Zlomeniny klenby lebky	65
Zlomeniny lební base	67
Moková píštěl — likvorea	69
Pneumocefalus	71
Pozdní hnisavá meningitida po zlomenině base	71
Cévní poranění při zlomeninách lební base	71
Poranění mozkových nervů při zlomenině lební base	72
Otevřené poranění lbi a mozku	73
Póúrazová onemocnění mozku	74
Nitrolební hypotense	76
Zánětlivá onemocnění lbi, mozkových plen a mozku	78
Osteomyelitida lebky	78
Mozkový absces	79
Mozečkový absces	81
Subdurální absces	82
Hnisavý zánět mozkových plen	82
Arachnoiditida	83
Tromboflebitidy mozkových splavů	86
Nádory lbi	87
Osteom	87
Exostosy, enostosy, endostosy	87
Meningiom konvexity mozku	87
Primární sarkom lebky	88
Chordom	88
Karcinomy lební base	88
Metastatické nádory lebky	88
Epidermoid	88
Eosinofilní granulom	88
Pagetova choroba a Christianovo-Schüllerovo onemocnění	88
Nitrolební nádory	89
Nádory mozkových plen — Meningiomy	92
Nádory mozku, mozečku a mozkového kmene	98
Gliomy mozku	98
Multiformní glioblastom	101
Astrocytom	102
Oligodendrogliom	103
Gliomy mozečku	103
Spongioblastom	105
Meduloblastom	105
Ependymom	105
Angioretikulom — Choroba Hippel-Lindauova	106

Gliomy mozkového kmene	106
Nádory glomus jugulare	107
Nádory mozkových komor	108
Pinealomy	109
Metastatické nádory mozku a mozečku	110
Tuberkulom	111
Parazitární onemocnění mozku	111
Nádory hypofysy	112
Adenom hypofysy	112
Karcinomy hypofysy	119
Hypofysektomie	119
Nádory mozkových nervů	121
Gliomy optiku	121
Nádory trojklaného nervu	122
Neurinom sluchového nervu	122
Pseudotumory	124
Epidermoid — Cholesteatom	124
Chirurgická onemocnění n. facialis	125
Chirurgické léčení obrny n. facialis	125
Hemispasmus n. facialis	128
Spasme facial médian Meige	129
Chirurgie cévních onemocnění mozku	130
Obliterující onemocnění extrakraniálních tepen zásobujících mozek	131
Obliterující onemocnění mozkových cév	133
Spontánní intracerebrální krvácení	134
Vrozené cévní anomálie	135
Vakovitá aneurysmata	135
Arteriovenosní malformace	142
Sturgeova-Weberova choroba	146
Karotidokavernosní aneurysma — píštěl	146
Chirurgie epilepsie	149
Pouřazová epilepsie	153
Temporální — psychomotorická epilepsie	154
Frontální fokální gyrus cinguli epilepsie	156
Epilepsie u dětí při rozsáhlé gliose hemisféry	156
Chirurgie generalisované esenciální epilepsie	157
Stereotaktická neurochirurgie	158
Chirurgie neztišitelné bolesti	163
Spinothalamická chordotomie	165
Komisurotomie	168
Resekce spinálních ganglií	169
Stereotaktické operace pro bolest na jádrech thalamu	169
Frontální leukotomie	169
Neuralgie trojklaného nervu	170
Neuralgie n. glossopharyngicus, vagus a facialis	177
Atypické obličejové neuralgie	179
Psychochirurgie	181

Vrozené úchyly páteře a míchy	185
Rozštěpy páteře a míchy	185
Spina bifida occulta	185
Meningokéla a meningomyelokéla	186
Myelocele — Myeloschisis	189
Diastematomyelie	189
Diplomyelie	189
Přední rozštěpy obratlů a meningokély	189
Vývojové odchylky páteře	190
Sakralisace a lumbalisace obratlů	190
Vrozený defekt meziobratlových kloubů	190
Spondylolisthesis	190
Klippelovo-Feilovo onemocnění	193
Vybočení páteře — Scoliosis	193
Degenerativní choroby páteře	197
Aseptická nekrosa	197
Choroba Calvéova	197
Kyfosa mladistvých — Choroba Scheuermannova	197
Degenerativní procesy páteře diskogenního původu	198
Chondrosis intervertebralis a osteochondrosis vertebralis	198
Spondylosis deformans, spondylarthrosis, spondylosis uncovertebralis	200
Výhřez meziobratlové ploténky	204
Výhřez krční ploténky	205
Výhřez hrudní ploténky	207
Výhřez bederní ploténky	209
Poranění páteře a míchy	213
Distorse a subluxace meziobratlových kloubů	213
Luxace a luxační zlomenina	214
Léčení krčních luxací a luxačních zlomenin	214
Luxace a zlomeniny atlasu a čepovce	217
Zlomeniny páteře	219
Zlomeniny obratlových těl	219
Zlomeniny příčných výběžků obratlů	222
Zlomeniny trnových výběžků	222
Zlomeniny obratlových oblouků	223
Choroba Kümmelova-Verneuillova	223
Poranění míchy	223
Zásady péče o nemocné s míšním poraněním	227
Zánětlivá onemocnění páteře a míšních plen	231
Hnisavý zánět obratlů	231
Epidurální absces	232
Tuberkulózní spondylitida	232
Jiné specifické osteomyelitidy obratlů	234
Spondylarthrosis ancylopoetica	235
Spinální arachnoiditida	235
Nádory páteře	236
Primární nádory obratlů	236

Obrovskobuněčný nádor	236
Osteom a chondrom	236
Chordom	236
Sarkom	237
Plasmocytom — Myelom — Kahlerova choroba	237
Lymfogramulom	238
Metastatické nádory	238
Nádory v páteřním kanálu — Intraspinální nádory	240
Extramedulární nádory	240
Intramedulární nádory	243
Intraspinální nádory u dětí	246
Cévní onemocnění míchy	247
Poranění periferních nervů	249
Syndrom canalis carpi	259
Kausalgie	259
Fantomová bolest	260
Nádory periferních nervů	262
Chirurgie sympatiku	263
Blokády sympatiku	264
Blokáda ganglion stellatum a krčního sympatiku	264
Blokáda hrudního sympatiku	265
Operace na sympatiku	266
Lerichova periarteriální sympatektomie	266
Resekce horního krčního ganglia sympatiku	266
Resekce hvězdicové uzliny	267
Horní hrudní sympatektomie	267
Thorakolumbální sympatektomie, splanchnikektomie	268
Bederní sympatektomie	268
Resekce plexus hypogastricus superior	269
Kontrola efektu sympatektomie	269

Obsah

Úvod	275
Chirurgie vrozených vad obličeje	277
Obličejové rozštěpy typické	277
Vznik rozštěpů	279
Fysiologické poruchy u rozštěpů	280
Operace rozštěpu rtu	282
Léčení rozštěpu patra	285
Obličejové rozštěpy atypické	287
Poranění obličeje	292
Léčení obličejových zranění	293
Klasifikace poranění	294
Vlastnosti jednotlivých druhů ran a jejich léčení	294
Zlomeniny obličejového skeletu	297
Skalpace hlavy	305
Popáleniny obličeje	307
Omrzliny	309
Některé zvláštní druhy poranění v obličeji	309
Zánětlivá onemocnění obličeje	311
Nádory obličeje	316
Benigní nádory obličeje	316
Nádory dutiny ústní	322
Maligní nádory v obličeji	323
Onemocnění čelistních kloubů	328

Obsah

CHIRURGIE KRKU	337
Vrozené a vývojové vady	337
Vrozené cysty a píštěle krční	337
Cysta et fistula medialis	338
Cysta et fistula lateralis	338
Hygroma colli cysticum	339
Torticollis — Caput obstipum	339
Krční žebro	340
Skalenový syndrom — Cervikobrachiáln syndrom	340
Poranění na krku	342
Řezná a tupá poranění	342
Poranění krčních cév	342
Vzduchové embolie	342
Poranění krkavic	342
Cizí tělesa a uzávěry v dýchacích cestách	344
Popáleniny	345
Záněty	346
Karbunkl šíje	346
Krční flegmóny a abscesy	346
Štítná žláza	347
Struma	348
Prostá struma	350
Operace strumy	352
Toxická struma	352
Myxedém	355
Strumitis	356
Zhoubná struma	356
Strumy nezvykle uložené	357
Příštítná tělíska	357
Hyperparathyreoidismus — adenom	358
Hypoparathyreoidismus — tetanie	359

Mízní uzliny krční	360
Záněty mízních uzlin	360
Lymphadenitis acuta	360
Lymphadenitis chronica	360
Lymphadenitis tuberculosa	360
Lymphadenitis luetica	362
Nádorová postižení mízních uzlin	362
Lymphadenosis leucaemica	362
Lymphogranuloma malignum	362
Lymphosarcoma	363
Carcinoma	363
Nádory slinných žláz	363
Smišené nádory	363
Carcinoma	363
Vzácné nádory	363
Paraganglioma intercaroticum	363
Madelungův syndrom	363
 CHIRURGIE PRSU	 365
Vrozené úchytky	365
Vývojové úchytky	366
Pokles prsu	366
Gynaecomastia	366
Poranění	367
Záněty	367
Hnisavý zánět prsu	367
Poporodní zánět prsu	367
Nádory	368
Chronická mastopatie cystická	368
Fibroadenom	369
Papilom ve vývodu žláz	369
Rakovina prsu	370
 CHIRURGIE HRUDNÍKU A PLIC	 379
Poranění hrudníku a nitrohrudních orgánů	379
Traumatický pneumotorax	381
Mediastiální emfysem	382
Podkožní emfysem	383
Hemotorax	383
Paradoxní dýchání	384
Rozdělení poranění hrudníku	384
Krytá poranění hrudníku	386

Zlomeniny žeber	386
Jednoduchá zlomenina žebra	386
Komplikovaná zlomenina žebra	387
Vylomení žebra	388
Zlomenina kosti hrudní	388
Otřes hrudníku	388
Stlačení hrudníku	388
Zhmoždění hrudníku	389
Otřes a zhmoždění srdce	389
Otevřená, penetrující poranění hrudníku	390
Střelná poranění hrudníku	390
Hladký průstřel a zástřel hrudníku	390
Otevřená poranění srdce a velkých cév	390
Cizí tělesa v perikardu a srdci	391
Otevřený pneumotorax	391
Torakoabdominální poranění	391
Zástava srdeční — Asystolia — Fibrillatio	392
Chirurgie hrudníku a plic	393
Vrozené deformity hrudníku	395
Nálevkovitý hrudník	395
Plicní kýly	395
Záněty hrudní stěny	395
Nádory hrudní stěny	396
Záněty pohrudnice	396
Empyém hrudníku	396
Smíšený tuberkulosní empyém	400
Nádory pohrudnice	400
Vrozené anomálie plic a průdušek	400
Záněty plic	402
Bronchiektasie	402
Plicní absces	403
Syndrom středního laloku	404
Plísňová a parazitární onemocnění plic	405
Streptotrichosa	405
Echinokok	405
Tuberkulosa plic	405
Nádory plic	408
Rakovina plic	408
Sarkomy plic	410
Benigní nádory plic	410
CHIRURGIE MEZIHHRUDÍ	411
Nádory mezihrudí	411

CHIRURGIE JÍCNU	415
Vrozené a vývojové vady	415
Atresie jícnu	415
Jícnový divertikl	417
Idiopatická dilatace jícnu	418
Refluxní oesophagitis	420
Krátký jícen	420
Sklužná kýla v jícnovém hiatu	420
Kýla paraesophageální	421
Poranění jícnu	422
Roztržení jícnu	422
Poleptání jícnu	422
Nádory jícnu	423
Velká krvácení z jícnu	424
CHIRURGIE SRDCE A VELKÝCH CĚV	426
Umělé ochlazení — Hypotermie	427
Mimotělní oběh	428
Vrozené vady srdce a velkých cév	431
Vady spojené s defekty srdečních přepážek	432
Defekty předsíňového septa	432
Defekt septa komorového	434
Fallotova tetralogie	434
Anomálie oblouku aorty	436
Vrozená zúžení aorty — Koarktace aorty	436
Otevřený ductus arteriosus	438
Vrozená zúžení chlopenního aparátu	439
Isolovaná stenosa pulmonální	439
Vrozená stenosa aortální	440
Získané srdeční vady	441
Vady chlopenní	441
Mitrální stenosa	441
Nedomykavost mitrální chlopně	443
Zúžení a nedomykavost aortální chlopně	443
Ischemická choroba srdeční	444
Výduř srdeční	445
Atrioventrikulární blok s Adams-Stokesovým syndromem	446
Transplantace srdce	446
Konstriktivní pericarditis	447
Výduř aorty	448
Zúžení a uzávěry větví aorty	449
Syndrom oblouku aorty	450
Syndrom bifurkace aorty	451

Vasorenální hypertenze	452
Syndrom abdominální angíny	453
CHIRURGIE OBVODOVÝCH CÉV	454
Onemocnění končetinových tepen	454
Embolie arteriální	454
Arteriosklerotické stenosis a uzávěry	456
Thrombangiitis obliterans	458
Aneurysma periferních tepen	459
Arteriovenosní píštěl	459
Onemocnění žilní	460
Žilní městky	462
Žilní trombosa	465
Postflebitický syndrom	468
Embolie plicnice a infarkt plicní	469
Lymfedém	470
Akutní lymfedém	470
Chronický lymfedém	470

Obsah

Úvod	479
Hrudní (horní) končetina	481
Pletenec hrudní končetiny	481
Clavicula — Klíční kost	481
Vrozené vady	481
Vymknutí	481
Zlomeniny	483
Záněty	485
Nádory	485
Scapula — Lopatka	485
Vrozené vady	485
Zlomeniny	486
Záněty	488
Nádory	489
Volná hrudní (horní) končetina	490
Omos — Rameno	490
Vrozené vady	491
Pohmoždění a podvrtnutí	491
Přerušeni šlach a svalů	492
Vymknutí	494
Zlomeniny horního konce pažní kosti	502
Záněty	505
Nádory	510
Nervové poruchy	511
Axilla — Podpaží	511
Záněty	513
Nádory	514
Brachium — Paže	514
Vrozené vady	514
Poranění	514
Zlomeniny	515
Záněty	518

Nádory	519
Cubitus — Loket	519
Vrozené vady	519
Poranění	519
Vymknutí	520
Luxační zlomeniny	525
Zlomeniny	528
Zlomeniny horního konce loketní kosti	533
Zlomeniny horního konce radia	535
Pozdní změny loketního kloubu	536
Záněty	538
Antebrachium — Předloktí	541
Vrozené vady	541
Poranění	542
Zlomeniny	542
Záněty	546
Nádory	547
Carpus — Zápěstí	547
Vrozené vady	547
Poranění	547
Vymknutí	548
Zlomeniny v oblasti zápěstního kloubu	550
Záněty	556
Nádory	559
Manus — Ruka	560
Vrozené vady	560
Poranění	560
Vymknutí ruky a prstů	565
Zlomeniny	566
Záněty prstů a ruky	569
Nádory	575
Pánevní (dolní) končetina	576
Pelvis — Pánev	576
Vrozené vady	576
Poranění	576
Zlomeniny	578
Záněty	580
Nádory	581
Volná pánevní (dolní) končetina	582
Coxa — Kyčel	582
Vrozené vady	582
Poranění	587
Vykloubení stehenní kosti	588
Záněty	595
Následky onemocnění kyčle	597
Zlomeniny horního konce stehenní kosti	598

Trochanterické zlomeniny	606
Femur — Stehno	610
Vrozené vady	610
Poranění	610
Zlomeniny	611
Suprakondylické zlomeniny stehenní kosti	614
Zlomeniny kondylů stehenní kosti	616
Genu — Kolenno	618
Vrozené vady	618
Poranění	619
Poranění menisků	623
Vymknutí	625
Poranění extensního aparátu kolenního kloubu	627
Záněty	632
Deformace	636
Nádory	638
Crus — Bérec	639
Vrozené vady	639
Poranění	639
Zlomeniny	640
Záněty	652
Nádory	653
Horní hlezenní kloub	653
Poranění měkkých částí v oblasti hlezenního kloubu	654
Záněty	658
Luxační zlomeniny	660
Pes — Noha	666
Vrozené vady	667
Poranění	668
Zlomeniny	669
Poranění v oblasti tzv. supinační linie	677
Vykloubení	678
Záněty	683
Amputace končetin	685
Amputace horní končetiny	690
Amputace na dolní končetině	692
Léčebná rehabilitace	695